

02.04.2024 - 9-Б

Всесвітня історія

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Урізноманітнення форм і напрямів освіти. Університети.

Мета: характеризувати досягнення науки і техніки, духовної культури в провідних країнах світу, зміни у світогляді й повсякденному житті; важливі для сучасності наукові й технічні винаходи, здійснені впродовж «довгого» XIX ст.; аналізувати найвідоміші правові пам'ятки XVIII—XIX ст.; основні наукові й культурні центри Європи та США; виховувати повагу до культурних та наукових досягнень людства.

Актуалізація опорних знань

- Які політичні блоки були створені в кін. 19-на поч. 20 ст.?
- Назвіть країни, що увійшли до Антанти та Троїстого союзу?
- Назвіть основні військові конфлікти поч. 20 ст.?
- Схарактеризуйте геополітичні плани щодо України Російської, Німецької, Австро-Угорської імперій?

Вивчення нового матеріалу

1. ХАРАКТЕРНІ РИСИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

- Освіта стає масовою
- Автономія університетів
- Поява технічних шкіл
- Формування педагогіки як науки.
- Вплив технічного прогресу на формування освіти
- Зростання загальної грамотності населення, особливо серед чоловічого населення

В умовах поступального економічного розвитку, зростання промисловості створення нової системи освіти стало історично неминучим

ЗМІНИ В ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

- Метою тогочасної освіти проголошувалося виховання людини енциклопедичних знань, освіченого й підприємливого джентльмена. У першій половині XIX — на початку XX ст. в Європі й США було запроваджено обов'язкову початкову, а згодом повну загальну середню освіту.
- Діти заможних батьків мали можливість здобути середню освіту. Із розвитком промислового виробництва поряд з гімназіями гуманітарного профілю з'явилися технічні та реальні училища, у яких значну увагу приділяли вивченню математики, фізики, хімії. Середня школа була недоступна основній масі дітей і тому що була платною, і тому що діти бідняків вже змалку були змушені заробляти на життя.

Вищу освіту в Європі та США здобували переважно в університетах.

На початку XIX ст. спочатку в Німеччині, а потім і в інших європейських країнах було проведено університетську реформу, яка полягала в здійсненні трьох рішучих кроків.

Вищу освіту у Великій Британії можна було одержати в університетах, інститутах, коледжах. У ХІХ ст. у зв'язку з потребами індустріальної епохи в країні відкривалися політехнічні інститути, які готували інженерів, технологів з багатьох спеціальностей. Найпрестижнішими вищими навчальними закладами не тільки Великої Британії, а й усієї Європи вважалися Кембриджський та Оксфордський університети. Досить високу репутацію мали вищі навчальні заклади в Лондоні, Ліверпулі, Ньюкаслі, Бірмінгемі, Глазго, Единбурзі та інших містах Великої Британії. Диплом приватної школи дозволяв завершити освіту в Оксфорді або Кембриджі, що, у свою чергу, відкривало широкі можливості для успішної кар'єри в парламенті або уряді.

Університет (від лат. universitas — сукупність, спільність) — вищий навчальний заклад, де навчаються майбутні фахівці з фундаментальних і багатьох прикладних наук. Як правило, університет здійснює й науково-дослідну роботу.

Університети поєднують у своєму складі кілька факультетів, на яких представлена сукупність різних дисциплін, що становлять основи наукового знання.

Провідне місце в системі вищої освіти німецьких держав займали класичні «старі» університети, історія яких сягала коріннями в середньовіччя. Це Гейдельберзький університет (заснований у 1386 р.), університети у Фрейбурзі, Тюбінгені тощо. Спочатку до їхнього складу входили лише філософський, медичний і теологічний факультети. Згодом додалися й інші напрями підготовки, але ці факультети залишилися провідними.

З ХІХ ст. зразком для всієї Європи став Берлінський університет (заснований у 1810 р. В. фон Гумбольдтом).

Історичні подробиці. Найдавніший у Європі університет — медичний — був заснований у Салерно не пізніше першої половини XI ст. Близько 1100 р. був відкритий університет в Болоньї, який спочатку являв собою школу, де на основі римського права розроблялися юридичні норми. На базі кількох монастирських шкіл наприкінці XII ст. постав Паризький університет. У 1117 р. був заснований Оксфордський університет в Англії, але після конфлікту професури й студентів з жителями Оксфорда в 1209 р. деякі вчені й студенти втекли на північ, де заснували Кембриджський університет. У XIV ст. з'явилися університети в Празі — у 1342 р., у Кракові — 1364 р., у Відні — 1365 р., у Гейдельберзі — 1385 р., потім у Лейпцигу — 1409 р., у Базелі — 1459 р. і т.д.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

- Чим визначалися відмінності в підходах до управління освітою в різних країнах?
- Як змінювалась роль релігії у шкільній освіті?
- Схарактеризуйте становлення системи середньої освіти в Західній Європі та США.
- Коли й де було засновано найдавніший університету Європі?
- Порівняйте значення університетів у суспільному житті в XIX ст. й сьогодні.

Домашнє завдання:

- Прочитати §30.
- Записати провідні навчальні заклади та рік їх заснування.
- Повторити тему "Німецька імперія».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!